

ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНА СПРЯМОВАНІСТЬ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У

Багатоаспектне питання професійно-комунікативної спрямованості навчання української мови як іноземної у медичному закладі вищої освіти потребує вирішення комплексу організаційних, навчально-методичних, матеріально-технічних, психологічних та інших завдань. Метою дослідження є пошук інноваційних підходів до навчання української мови (за професійним спрямуванням) як іноземної в умовах кредитно-трансферної системи підготовки майбутніх медиків. Проаналізовано сучасні підходи до викладання української мови як іноземної в контексті дослідження; визначено особливості застосування інноваційних підходів у діяльності суб'єктів освітнього процесу – викладача і студентів. Досліджено комунікативний, особистісно орієнтований, індивідуальний та фрактальний підходи до навчання української мови (за професійним спрямуванням) як іноземної студентів-медиків. Визначено, що раціональне поєднання комунікативного, особистісно орієнтованого, індивідуального та фрактального підходів сприятиме вдосконаленню наукового і методичного рівня надання освітніх послуг, розвитку мотиваційної сфери студентів-іноземців та їхнє прагнення до самостійної пізнавальної діяльності.

Ключові слова: українська мова (за професійним спрямуванням) як іноземна; комунікативний підхід; фрактальний підхід; фрактал; лінгвістичний фрактал.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Сучасні тенденції розвитку суспільства висувають нові вимоги до професійної підготовки фахівців медичної галузі, зокрема, вдосконалення якості мовної підготовки студентів, забезпечення її практичної спрямованості з метою підвищення рівня конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Навчання іноземних студентів в Україні є однією з ефективних форм культурного співробітництва, що сприяє зміцненню авторитету країни у міжнародному просторі та є джерелом додаткового фінансування освітньої галузі.

Іноземні студенти, які здобувають вищу освіту в українських медичних закладах, мають оволодіти українською як мовою професійного спілкування у стислі терміни, тому розробка теоретичної та практичної бази для навчання української мови як іноземної нині потребує нових дидактичних підходів, методики та особливої інтерпретації мовних явищ [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми. Різним аспектам професійно-комунікативної спрямованості навчання української мови як іноземної у медичному закладі вищої освіти присвячено низку теоретичних і практичних досліджень вітчизняних авторів. Зокрема, питання кредитно-модульного навчання української мови як іноземної на основі типового навчально-фахового тексту із системою навчальних тестів і

вправ, спрямованих на професійну комунікацію, представлено у науковій праці О. Іванців, І. Чикайло [5]; проблема інтеграції практичної та самостійної роботи на заняттях з української мови для іноземних студентів-медиків знаходить відображення у наукових доробках Т. Шадріної, Г. Звягіної [11]; лінгводидактичну модель навчання професійно зорієнтованого діалогічного мовлення іноземних студентів-медиків представлено у роботі Г. Іванишин [4].

Наказом Міністерства освіти і науки України від 24.06.2014р. № 750 затверджено Загальноосвітній стандарт з української мови як іноземної (рівні: А1, А2; В 1, В 2; С1) та Комплекс програм з української мови як іноземної, які розроблено відповідно до різних рівнів володіння європейськими мовами: А1 – початковий рівень, А2 – базовий рівень; В1 – I середній рівень; В2 – II середній рівень; С1 – професійний рівень [3].

Вітчизняні дидакти останніми роками інтенсивно розробляють підручники та навчальні посібники, які спрямовані на формування комунікативно-професійної компетентності майбутніх медиків, зокрема: Л. Назаревич, Н. Гавдида «Українська мова для іноземців. Практикум» (Тернопіль, 2017); Р. Жангазінова, С. Кусяк «Науковий стиль мовлення: математика, фізика, біологія, хімія» (навчально-методичний посібник для самостійної роботи іноземних студентів галузі знань 22 «Охорона здоров'я», Львів, 2017); І. Козелко Практикум з української мови як іноземної

(Морфологія: іменник, займенник, прикметник) (Львів, 2017); А. Силка «Українська мова як мова професійного навчання: навчальний посібник для іноземних студентів медичного профілю (з англійською мовою навчання)» (Суми, 2016); О. Палінська, О. Туркевич «Українська мова як іноземна. Крок 1» (Львів, 2013–2017).

Аналіз досліджень засвідчує, що багатоаспектне питання професійно-комунікативної спрямованості навчання української мови як іноземної у медичному закладі вищої освіти потребує вирішення цілого комплексу організаційних, навчально-методичних, матеріально-технічних, психологічних та інших завдань. Незважаючи на наявність окремих методичних розробок, проблема раціонального поєднання інноваційних і традиційних методів навчання української мови (за професійним спрямуванням) іноземних студентів-медиків у вищій школі залишається мало дослідженою.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є пошук інноваційних підходів до навчання української мови (за професійним спрямуванням) як іноземної в умовах кредитно-трансферної системи підготовки майбутніх медиків. Вказане потребує розв'язання наступних завдань: по-перше, необхідно проаналізувати сучасні підходи до викладання української мови як іноземної в контексті дослідження; по-друге, визначити особливості застосування інноваційних підходів у діяльності суб'єктів освітнього процесу – викладача і студентів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Значимо, що навчальна дисципліна «українська мова (за професійним спрямуванням)» для іноземних студентів I року навчання у медичному інституті покликана забезпечити початковий (А) рівень володіння українською мовою (як основним інструментом здобуття вищої освіти і медичної професії) та стимулювання мотивації студентів-іноземців до вивчення української мови як державної мови країни, у якій вони здобувають вищу освіту. Таким чином, після завершення курсу іноземні студенти повинні вміти вербально реалізовувати такі інтенції [3]:

- вступати у спілкування, знайомитися, представлятися або представляти іншу особу, вітатися, прощатися, звертатися до будь-кого, дякувати, вибачатися, відповідати на подяку або вибачення;
- ставити запитання і повідомляти про факт чи подію, особу, предмет, про наявність або відсутність предмета чи особи, про якість, належність предмета, про подію, дію, час і місце дії, її причину;
- висловлювати своє ставлення: давати оцінку особі, предмету, факту, дії;
- висловлювати бажання, прохання, запрошення, пропозицію, згоду або незгоду, відмову;
- реалізовувати елементарні комунікативні наміри в наступних ситуаціях спілкування: у крамниці, касі, кіоску; на пошті; у банку, в пункті обміну валюти; у ресторані, кафе, їдальні, буфеті; у бібліотеці; на заняттях; на вулиці, у транспорті; у поліклініці, лікарні, у лікаря, в аптеці.

Професійне мовлення є важливим для лікарської діяльності засобом вирішення завдань, сутність якого

дослідники визначають, зокрема, як: 1) мову фаху (Л. Барановська, Г. Бондаренко); 2) вид діяльності людей окремої галузі знань (І. Дроздова); 3) «науковий дискурс професії», що характеризується значним обсягом фахової термінології (Н. Тоцька). Одночасно з «професійним мовленням» вчені розглядають «професійне спілкування» як: 1) комунікативну діяльність, що характеризується високим рівнем формалізації (А. Панфілова); 2) засіб професійної діяльності (А. Мудрик); 3) систему методів, які забезпечують реалізацію цілей і завдань професійної діяльності (А. Щербов).

Аналіз останніх досліджень і публікацій [2; 4; 5; 7] показує, що комунікативний підхід є провідним у викладанні української мови як іноземної. На відміну від традиційної (граматико-перекладної) методики, його основною метою є навчання не системі мови, а її застосуванню в реальному (переважно усному) спілкуванні; а основним засобом навчання виступають не письмові тексти і граматичні вправи, а ситуації, що моделюють реальне спілкування [10].

Визначальними рисами комунікативного підходу є: 1) навчання іноземних студентів комунікації українською мовою на рівні, необхідному для подальшої роботи у медичних закладах України під час проходження навчальної клінічної практики, щоб забезпечити спілкування з хворими та колегами; 2) оволодіння засобами спілкування (фонетичними, лексичними, граматичними), а також видами мовленнєвої діяльності (говорінням, аудіюванням, читанням та письмом) відбувається під час практичного застосування цих засобів; 3) обмежене використання рідної мови або мови-посередника під час навчання; 4) вивчення граматики є переважно інтуїтивним (граматичні правила необхідні для правильної побудови фрагментів мовлення); 5) лексика вивчається виключно в контексті під час її застосування [2].

Отже, майбутні лікарі навчаються україномовному спілкуванню у процесі самого спілкування. Аналіз професійного мовлення медичних працівників визначає 4 основні теми та відповідні до них типові комунікативні ситуації, що забезпечують залучення студентів до професійно орієнтованого спілкування в системах: 1) «лікар – пацієнт»; 2) «лікар – лікар-колега»; 3) «лікар – медперсонал»; 4) «лікар – родичі пацієнта» [4].

У процесі навчання за комунікативним підходом іноземні студенти-медики набувають комунікативної компетенції – здатності правильно користуватися мовою відповідно до конкретної ситуації спілкування. Перший крок до освоєння мови – запам'ятовування слів і виразів, а вже потім накладання їх на граматичну основу. Тому вже на перших заняттях добираються такі прийоми розвитку мовлення, які допомагають доречно спілкуватися студентам-іноземцям у побутових і навчальних ситуаціях: у крамниці, в аптеці, дорогою з гуртожитку до місця навчання, в аудиторії тощо. Згодом до таких ситуативних комунікацій додається матеріал, наповнений медичною термінологією [10].

Одним з основних завдань курсу вважаємо формування мотивації студентів, які здобувають освіту в

українських медичних закладах англійською мовою, до вивчення державної української мови, адже вона необхідна іноземним студентам не тільки для професійної діяльності, а й для соціальної та культурної адаптації в Україні. Реалізуючи комунікативний, особистісно орієнтований та індивідуальний підходи, викладач може розвивати мотивацію у таких аспектах [4]: 1. Стимулювання прагнення студентів до іншомовної діяльності в межах ситуацій професійного спілкування, що дозволяє активізувати їхню інтелектуальну діяльність та створює позитивний психологічний клімат під час навчання. 2. Керування іншомовною мовленнєвою діяльністю студентів на основі моделювання ситуацій професійного спілкування.

Зазначимо, що комунікативний підхід заснований на таких базових загальнодидактичних і методичних принципах: мовленнєвої спрямованості навчального процесу, індивідуалізації, функціональності, контекстуальної обумовленості, новизни, інтерактивності [2; 10].

Розуміння мови як складної динамічної системи надає істотні можливості для вивчення української мови (за професійним спрямуванням) як іноземної. Запити держави і роботодавців, акцентування уваги на результатах професійної підготовки, сучасна динаміка лідерства також впливають на освітній процес у закладах вищої освіти. Враховуючи вищевказані фактори і використовуючи передові досягнення, отримані іншими науковими дисциплінами, викладачі мови можуть виходити за межі існуючих підручників та методологій для отримання якісних освітніх результатів.

Іноземні студенти, які здобувають вищу освіту в українських медичних закладах, мають оволодіти українською мовою і, зокрема, фаховою термінологією обраної спеціальності, у стислі терміни. Для інтенсифікації процесу опанування усним мовленням, розвитку навичок аудіювання та збагачення словникового запасу ми використовуємо такі лінгво-інформаційні структури як фрактали.

Термін «фрактал» (від лат. fractus – подрібнений, фрагментований) запропонував математик Б. Мандельброт для позначення нерегулярних, але самоподібних структур. Із математичного погляду фрактал – це безліч дробової розмірності. Провідна ідея теорії полягає в тому, що структура цілого відображена в його частинах [6]. Мовна система організована за фрактальним принципом, де компоненти одного рівня, об'єднуючись, стають елементами для побудови складніших утворень [1].

Фрактальний підхід, як нова парадигма розуміння і вивчення мови на основі виявлених у природі форм, зосереджується на динамічному характері сучасної усної мови, а не на її фіксованому стані, і презентує інноваційні методи розробки навчальних матеріалів [9]. Слід зазначити, що самоподібність фракталів проявляється як лінійно – частина є зменшеною копією цілого, так і нелінійно – частина є схожою копією цілого.

Характерні риси лінгвістичного фракталу виділяє О. Лабенко [7]: частина певним чином подібна цілому (але наявна ритмічна зміна фрактальних ітерацій);

містить завершену або повторювану зі змінами думку; послідовне сприйняття відповідно до певних наявних у ньому рівнів чи видозмін; лінійна структура, що читається від початку до кінця.

Фрактали втілюють ідею динамізму, мінливості, нелінійності мови як складної системи, що постійно еволюціонує, повторюючи у загальних рисах власну структуру на різних рівнях організації. Підкреслимо, що українська професійна медична мова містить достатньо лексичних систем фрактального типу (наприклад, ліки, лікар, лікарка, лікувати, лікуватися, вилікувати, виліковний, невиліковний, виліковність, лікарня, лікарняний, лікарський, лікування, лікувальний, лікувально-профілактичний, . . .).

Тлумачення медичних термінів здійснюється шляхом пояснення лексичних значень, логічної дефініції, або через систему відповідників, синонімів, контексту тощо. Українські медичні терміни також подаються у вигляді фрактальних словотвірних гнізд, наприклад: бактерія, бактеріолог, бактеріологічний, бактеріологія, бактеріоносій, бактеріоносний, бактеризувати, бактерицидний, бактеріальний, бактеріємія, бактеріогенний, бактеріопатологія, бактеріотерапія, бактеріофаг, бактеріоз.

Форми дієслівного керування подаються як додаткова граматична характеристика до українських медичних термінів чи професійно зорієнтованих слів. Конструкція дієслівного керування містить питання до залежного слова – іменника, наприклад: вислухувати/віслухати (що?) легені, виміряти/виміряти (що?) тиск.

Для реалізації фрактального підходу викладачам варто [9]: зосередити увагу на використанні сучасної усної мови; заохочувати студентів застосовувати нові навчальні засоби; тестувати граматичні правила на практиці; впроваджувати новий навчальний матеріал з широкого кола джерел, навіть якщо вони суперечать одне одному; використовувати дидактичні рольові ігри; надавати студентам комплексні моделі-зразки мови у різних формах; підкреслювати вплив контексту на сенс висловлювань; вдосконалювати власні мовні і мовленнєві навички.

Ефективним на початковому етапі вивчення української мови як іноземної є поєднання комунікативного з особистісно орієнтованим, індивідуальним і фрактальним підходами. Зокрема, доцільними будуть вправи із пропущеними відповідями або запитаннями, наприклад [10, 42–44]:

Завдання 1. Розкажіть про себе. Відповідайте на запитання: Скажіть, будь ласка, хто Ви? Як Вас звати? Звідки Ви приїхали? Це Ваша Батьківщина? Яка Ваша рідна мова? Ви знаєте англійську мову? Які ще мови Ви знаєте? Ви говорите швидше і краще українською чи англійською мовою? Скільки Вам років? Коли Ви народилися? Де Ви живете? Ви працюєте чи навчаєтеся? Де Ви вчилися раніше? Вам цікаво вивчати українську мову? Ким Ви хочете стати? Чому?

Завдання 2. Складіть діалог, використовуючи відповіді.

–... ? – Так, я студент.

–... ? – Мене звуть Імран.

–... ? – Я навчаюся в медичному інституті.

–...? – Я живу в гуртожитку.

Завдання 3. Уявіть, що ви – лікар. Порадьте, що треба робити хворому, якщо у нього:

болить горло;
болить голова;
висока температура;
кашель;
нежить;
відпочивати;
пити (що?);
звернутись до лікаря (якого?);
поміряти тиск;
купити ліки;
тепло одягнутися.

Робота студентів-іноземців спрямовується з урахуванням їхніх індивідуальних можливостей щодо опанування українською мовою (за професійним спрямуванням). Наприклад, індійські студенти з перших хвилин заняття активно долучаються до роботи, їм цікаво навчатися, вони прагнуть якнайкраще засвоїти нові слова. Проте, певні фонемні ([г], [дж], [х]) викликають в них більше труднощів, ніж у студентів з арабських країн. Щоб тренувати вимову, використовуються вправи на рецепцію та вправи на репродукцію/продукцію, які взаємопов'язані і спрямовані на формування як слухових, так і вимовних навичок. Студентам пропонуються, наприклад, завдання на диференціацію звуків із застосуванням нелінійних фрактальних систем у вигляді скоромонок [8, с. 436].

Висновки з поданого дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Обмежений обсяг навчального навантаження (30 годин практичних занять) зумовив інтенсивний характер курсу української мови (за професійним спрямуванням) у медичному інституті ЧНУ імені П. Могили, що має на меті ознайомити студентів з основами української літературної мови, дати поняття про її фонетичні особливості, граматичну систему, а також забезпечити оволодіння лексичним мінімумом, який би дав змогу використовувати типові для різних ситуацій професійного спілкування моделі висловлювань. Мовою-посередником для подання теоретичного матеріалу, лінгвістичних термінів, пояснень і коментарів, для перекладу нових слів є англійська. Українські

медичні терміни теж дублюються англійськими відповідниками.

Робота іноземних студентів спрямовується з урахуванням їхніх індивідуальних можливостей щодо опанування українською мовою (за професійним спрямуванням). Значна увага приділяється формуванню мотивації студентів-іноземців до вивчення державної мови.

Іноземні студенти знайомляться з типовими моделями, які властиві таким різновидам мови професійного спілкування медичних працівників, як: медична наукова мова, медична розмовна мова, мова медичної документації, мова медичної реклами. Наприклад, у вивченні граматичного матеріалу застосовуються слова з лексичного мінімуму (зокрема, іменники: медицина, медичний, хворий, хвороба, пацієнт, лікар, лікарня, поліклініка, ліки, лікування, лікувальна справа, назви частин людського тіла та органів, назви навчальних предметів (анатомія, гістологія, терапія, педіатрія, хірургія тощо); дієслова: оглядати, лікувати, призначати тощо). Інтенсифікація курсу зумовила модульне подання граматичного матеріалу із застосуванням узагальнювальних таблиць та фракталів, а також комплексність (всі аспекти мови представлені у функціональних взаємозв'язках різних видів мовленнєвої діяльності).

Отже, застосування фракталів є принципово новим підходом до організації навчання української мови (за професійним спрямуванням) іноземних студентів. Рациональне поєднання комунікативного, особистісно орієнтованого, індивідуального та фрактального підходів сприятиме вдосконаленню наукового і методичного рівня надання освітніх послуг, розвитку мотиваційної сфери студентів-іноземців та їхнього прагнення до самостійної пізнавальної діяльності. Перспективним, на нашу думку є створення сучасного навчально-методичного комплексу з української мови (за професійним спрямуванням) для іноземних студентів вищих медичних закладів (як необхідної умови фахової підготовки), який би поєднував ознайомлення з одиницями побутового, професійно орієнтованого й термінового лексичного мінімуму та їх вивчення у процесі виконання практичних завдань і усного (діалогічного чи монологічного) спілкування.

Список використаних джерел

1. Домброван Т. И. Язык в контексте синергетики / Т. И. Домброван. – Одесса : Одесская гор. тип., 2013. – 342 с.
2. Гаврилюк А. П. Застосування комунікативного методу викладання іноземних мов у ВНЗ / А. П. Гаврилюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www-confesp.fl.kpi.ua/node/1061>.
3. Загальноосвітній стандарт з української мови як іноземної. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.06.2014 № 750) / Укладачі : Ніколаєва Н. С., Бондарєва Н. О., Дем'янюк А. А., Шевченко М. В., Овдіюк В. В., Якубовська М. Ю. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/1410876247/>.
4. Іванишин Г. Лінгводидактична модель навчання професійно зорієнтованого діалогічного мовлення іноземних студентів медичних ВНЗ / Г. Іванишин // Теоретична і дидактична філологія. Випуск 17, 2014 – С. 38–49.
5. Іванців О. С. Професійно-комунікативна спрямованість навчання української мови як іноземної у медичному ВНЗ за кредитно-модульної системи організації навчального процесу / О. С. Іванців, І. В. Чикайло // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки. – Вісник № 12. – Стор. 115–120 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www-center.univer.kharkov.ua/vestnik/full/19.pdf>.
6. Кійко Ю. Є. Мовна система із фрактальної перспективи / Ю. Є. Кійко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Філологія. – 2015. – № 16 – С. 117–120.

7. Лабенко О. В. Застосування методу інформаційного моделювання у процесі вивчення англійської мови студентами немовних факультетів / О. В. Лабенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/konferentsiy/3-mizhnarodna-internet-konferentsiia-2015/seksiia-1/3523>.
8. Лабенко О. В. Застосування фрактальних систем у процесі вивчення англійської мови студентами немовних факультетів / О. В. Лабенко // Наукові записки КДПУ. Серія : Філологічні науки (мовознавство) / ред. О. А. Семенюк та ін. – Кіровоград : КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – Вип. 128. – С. 432–437.
9. Claypole Maurice. Exploring Benoît Mandelbrot's Linguistic Legacy / Maurice Claypole [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fractal-approach.com/Teaching-Times-Spring-2011.pdf>.
10. Тишковець М. Використання комунікативного методу вивчення української мови як іноземної у медичному ВНЗ / М. Тишковець // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2013. – Випуск 8. – С. 40–48.
11. Шадрина Т. Інтеграція самостійної роботи у практичне заняття з української мови як іноземної в непрофільному ВНЗ / Т. Шадрина, Г. Звягіна // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2013. – Випуск 8. – С. 59–65.

О. В. Хмызова,

ЧНУ ім. Петра Могили, г. Николаев, Україна

ПРОФЕСИОНАЛЬНО-КОМУНИКАТИВНАЯ НАПРАВЛЕННОСТЬ ОБУЧЕНИЯ УКРАИНСКОМУ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ В МЕДИЦИНСКОМ ВЫСШЕМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕНИИ

Многоаспектный вопрос профессионально-коммуникативной направленности обучения украинскому языку как иностранному в медицинском высшем учебном заведении требует решения комплекса организационных, учебно-методических, материально-технических, психологических и других задач. Целью исследования является поиск инновационных подходов к обучению украинскому языку (профессиональной направленности) как иностранному в условиях кредитно-трансферной системы подготовки будущих медиков. Проанализированы современные подходы к преподаванию украинского языка как иностранного в контексте исследования; определены особенности применения инновационных подходов в деятельности субъектов образовательного процесса – преподавателя и студентов. Исследованы коммуникативный, лично ориентированный, индивидуальный и фрактальный подходы к обучению украинскому языку (профессиональной направленности) как иностранному студентов-медиков. Определено, что рациональное сочетание коммуникативного, лично ориентированного, индивидуального и фрактального подходов способствует совершенствованию научного и методического уровня предоставления образовательных услуг; развития мотивационной сферы студентов-иностранцев и их стремления к самостоятельной познавательной деятельности.

Ключевые слова: украинский язык (профессиональной направленности) как иностранный; коммуникативный подход; фрактальный подход; фрактал; лингвистический фрактал.

O. V. Khmyzova

Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolayiv, Ukraine

PROFESSIONAL AND COMMUNICATIVE ORIENTATION OF STUDYING UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE IN THE MEDICAL HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION

The multidimensional issue of the professional and communicative orientation of teaching Ukrainian as a foreign language in a medical higher educational institution requires the solution of a complex of organizational, educational, methodical, material, technical, psychological and other tasks. The aim of the study is to search for innovative approaches to teaching Ukrainian (for professional purposes) as a foreign language in the context of the credit transfer system of future physicians' training. Modern approaches to the teaching Ukrainian as a foreign language in the context of the research are analyzed; the specifics of innovative approaches using in the activities of a teacher and students are revealed. Communicative, personally oriented, individual and fractal approaches to teaching Ukrainian (for professional purposes) as a foreign language for medical students are studied. It is determined that a rational combination of communicative, personally oriented, individual and fractal approaches contributes to the improvement of the scientific and methodological level of providing educational services and the development of the motivational sphere of international students and their aspiration for independent cognitive activity.

Key words: Ukrainian (for professional purposes) as a foreign language; communicative approach; fractal approach; fractal; linguistic fractal.

Рецензенти: Мещанинов О. П., д-р пед. наук, професор;
Гришкова Р. О., д-р пед. наук, професор.